

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

בית המשפט דחה בקשה לעיכוב שחרור מטען מפני שלא הוצג שטר מטען מקורי עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד שירלי סטרז'בסקי

רקע:

בסקירה זו נתאר את החלטת בית משפט השלום בחיפה, בנוגע לבקשתה של חברת פ. א. ואי קום בע"מ לעכב שחרור מטען ימי שהגיע לנמל חיפה, להורות על מתן צו לתפיסת מטען ולהורות לבית מכס חיפה שלא לשחרר את המטען עד לבירור הסוגיה.

המחלוקת וטענות הצדדים

טענותיה של פ. א. ואי קום בע"מ היו, כי רכשה את המטען מהספקית, שילמה את מלוא התמורה והוצאו שטרי מטען לטובתה. לאחר הגעת המטען לנמל חיפה, התגלה כי בשטרי המטען מופיעה שמה של יבואנית אחרת (טאלא קמפני בע"מ וס.מ פחם בע"מ, להלן: "טאלא ופחם הגליל").

לטענת חברות טאלא ופחם הגליל, הן בעלות הזכות לקבל את המטען, שכן הוא נרכש על ידן מהספקית במסגרת עסקאות שונות שבגינן הוצאו שטרי המטען המתייחסים למטען הרלוונטי.

לטענת סוכן האוניה, העתק שטר המטען שצורף לבקשתה של פ. א. ואי קום בע"מ לא הונפק על ידיה, איננו השטר המקורי והוא נחזה להיות מזויף. כמו כן, בשטר המטען המקורי, לא מופיעה חברת פ. א. ואי קום בע"מ כנשגרת.

עוד טען סוכן האוניה, כי שחרור המטען ללא הצגת שטר מטען מקורי עלול להעמידו כמפר של התחייבות חוזית כלפי מי שאוחז בשטר מטען המקורי וכמי שפועל בניגוד למקובל ולנוהג הסוחרים.

הדיון המשפטי

בבחינת קיומה לכאורה של עילת התביעה, בית המשפט קבע כי לאור הגרסאות העובדתיות המנוגדות שהתבררו במסגרת הבקשה, ולאור המצב המשפטי, ניתן לקבוע כי פ. א. ואי קום בע"מ לא הוכיחה את קיומה של עילת תביעה.

בית המשפט אזכר את החלטות בית המשפט בעניין טרנסכלל ובעניין פולסקא, במסגרתם נקבע עיקרון-העל, לפיו שחרור של מטען שהגיע בהובלה ימית לנמל היעד נעשה על-ידי מסירת פקודת מסירה מהמוביל הימי לידי סוכן המכס הפועל מטעם היבואן רק לאחר הצגת שטר מטען מקורי שהונפק על-ידי המוביל הימי.

במקרים מסוימים וחריגים, בית המשפט אישר חריגה מכלל זה, אולם במקרה דנן בית המשפט קבע כי אין הצדקה לסטייה מהכלל, שכן הסיכון שצד שלישי יתייצב וידרוש לקבל את המטען אשר פ. א. ואי קום בע"מ טוענת לזכותה לקבלו אינו תיאורטי, אלא מוחשי מאוד.

בית המשפט בחן את מאזן הנוחות בין הצדדים וקבע כי שחרור המטען לידי פ. א. ואי קום בע"מ, ללא הצגת שטר מטען מקורי, עלול לחשוף את סוכן האוניה לתביעה נזיקית מצדדים שלישיים.

הואיל וכך, בית המשפט דחה את הבקשה. במקרה הנדון, חברת פ. א. ואי קום בע"מ לא הוכיחה את קיומה של עילת תביעה כנגד סוכן האוניה, טאלא ופחם גליל. כמו כן, לא הצביעה על כך שנוקה יהיה גבוה מנזקיהם של האחרים במידה והבקשה לא תתקבל. הוחלט בעניין זה כי אין לסטות מההלכה שנקבעה בעניין טרנסכלל ובעניין פולסקא.

ת"א 67434-06-18, ניתן ביום 9 ביולי 2018 ע"י כבוד השופט אורי גולדקורן.

* * *
הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.